

Na jubileusz objawień
fatimskich

2

Przyjąć pielgrzymia
jak Chrystusa

3

Wiadomości z życia
diecezji

6

Jak trzeba się ubierać
do kościoła

7

Grodno
№13 (471),
18 czerwca 2017

Słowo Życia

GAZETA DIECEZJI GRODZIENSKIEJ

www.slowo.grodnensis.by

Pielgrzymkowe lato 2017

ZACZYNA SIĘ SEZON LETNICH PIELGRZYMEK. LICZNI WIERNI WYRUSZAJĄ DO MIEJSC ŚWIĘTYCH, ABY PODZIĘKOWAĆ BOGU ZA PRZEŻYTY CZAS I WYPROSIĆ POTRZEBNE ŁASKI DLA SIEBIE I SWOICH BLISKICH. DLACZEGO WARTO DOŁĄCZYĆ DO PIELGRZYMÓW? JAKI POŻYTEK MAJĄ WĘDROWNICY Z PODRÓŻY? I NAJWAŻNIEJSZE, JAKIE TRASY SĄ PROPONOWANE Z NASZEJ DIECEZJI?

• ciąg dalszy na str. 4-5

Kalendarz wydarzeń

23 czerwca

Uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa.
Światowy Dzień Modlitw o uświęcenie kapłanów.
Nie obowiązuje post od pokarmów mięsnych.

24 czerwca

Uroczystość Narodzenia św. Jana Chrzciciela.

29 czerwca

Uroczystość św. Apostołów Piotra i Pawła.

Intencje różańcowe

Czerwiec

Za rodziny rozbite z naszej diecezji.
O zachowanie przez małżonków i rodziców wierności swemu powołaniu.
O dar owocnej peregrynacji figury Matki Bożej Fatimskiej w diecezji
oraz dobre przygotowanie do Synodu Diecezjalnego.

Programy redakcji katolickiej

„Głos Ewangelii”

Rozważania nad Słowem Bożym.
Ukazuje się na Pierwszym Krajowym Programie Białoruskiego Radia
w każdą niedzielę o godz. 8.00 w Grodnie na 96,9 FM, w Swiśtoczy na 100.8 FM.

„Symbol Wiary”

Program telewizyjny o życiu religijnym diecezji grodzieńskiej.
Ukazuje się przy współpracy Katolickiego Studium Telewizyjnego
Diecezji Grodzieńskiej oraz telewizji państwowej
na kanale telewizyjnym „Bielarus-4”.

Kolejna audycja w sierpniu.

Wiadomości z Watykanu w języku białoruskim

Transmisja radiowa ze Stolicy Apostolskiej.
Codziennie o godzinie 22.10 na 98,1 FM – w Grodnie, Wołkowysku, Szczuczynie,
Lidzie, Mostach i obok tych miast; na 99,2 FM – w Brześciu i obok niego;
o godzinie 20.00 na krótkich falach 6185 i 11715 kHz;
o godzinie 20.00 i 6.20 na satelicie „Eutelsat Hotbird 13” w programie
„Radio Vaticana Telepace”. W każdą niedzielę o godzinie 8.55
na falach Pierwszego Krajowego Programu Radia Białoruskiego oraz
w programie „Kultura” Radia Białoruskiego. W Internecie na stronie vatican.by.

„Nie bójcie się świadczyć o Chrystusie”. Papież Franciszek

ROZWAŻANIA ZE SŁOWEM BOŻYM

XI NIEDZIELA ZWYKŁA

Mt 9, 36-10, 8

A widząc tłumy ludzi, litował się nad nimi, bo byli znękanymi i porzuceni, jak owce nie mające pasterza. Wtedy rzekł do swych uczniów: „Żniwo wprawdzie wielkie, ale robotników mało. Proście Pana żniwa, żeby wyprawił robotników na swoje żniwo”. Wtedy przywołał do siebie dwunastu swoich uczniów i udzielił im władzy nad duchami nieczystymi, aby je wypędzali i leczyli wszystkie choroby i wszelkie słabości. A oto imiona dwunastu apostołów: pierwszy Szymon, zwany Piotrem, i brat jego Andrzej, potem Jakub, syn Zebedeusza, i brat jego Jan, Filip i Bartłomiej, Tomasz i celnik Mateusz, Jakub, syn Alfeusza, i Tadeusz, Szymon Gorliwy i Judasz Iskariota, ten, który Go zdradził. Tych to Dwunastu wysłał Jezus, dając im następujące wskazania: „Nie idźcie do pogan i nie wstępujcie do żadnego miasta samarytańskiego! Idźcie raczej do owiec, które poginęły z domu Izraela. Idźcie i głoscie: «Bliście już jest królestwo niebieskie». Uzdrawiajcie chorych, wskrzeszajcie umarłych, oczyszczajcie trędowatych, wypędzajcie złe duchy. Darmo otrzymaliście, darmo dawajcie”.

CZEGO PRAGNIE OD NAS CHRYSZTUS?

Pan Jezus powiedział do Apostołów: „Uzdrawiajcie chorych, wskrzeszajcie umarłych, oczyszczajcie trędowatych, wypędzajcie złe duchy”. Czy te słowa odnoszą się tylko do uczniów, którzy byli Jego słuchaczami, czy też do współczesnych uczniów Chrystusa – nas, wierzących?

Na dzień dzisiejszy dosłowne realizowanie tego nakazu Pana jest niemożliwe. Dlaczego? Mimo znacznych postępów medycyny XXI wieku dużo chorób nadal jest nieuleczalnych. Tylko niektórzy – wybrani przez biskupa – kapłani, nazywani egzorcystami, mocą Jezusa Chrystusa mogą wypędzić z człowieka złego ducha. Nikt oprócz Boga nie może wskrzesić zmarłego.

Jednak czy tego chce od nas Jezus? Pragnie On, abyśmy głosili nadchodzące Królestwo Boże swoim przykładem: słowami, uczynkami. Wtedy sam Chrystus przez nas będzie uzdrawiał chorych z grzechu, oczyszczał serca z nienawiści i zazdrości, wypędzał demona pychy, wskrzeszał duchowo umarłych niewolników złego.

XII NIEDZIELA ZWYKŁA

Mt 10, 26-33

Jezus powiedział do swoich apostołów: „Nie bójcie się ludzi. Nie ma bowiem nic zakrytego, co by nie miało być wyjawione, ani nic tajemnego, o czym by się nie miano dowiedzieć. Co mówię wam w ciemności, powtarzajcie na świetle, a co słyście na ucho, rozgłaszajcie na dachach. Nie bójcie się tych, którzy zabijają ciało, lecz duszy zabić nie mogą. Bójcie się raczej Tego, który duszę i ciało może zatracić w piekło. Czyż nie sprzedają dwóch wróblów za asa? A przecież żaden z nich bez woli Ojca waszego nie spadnie na ziemię. U was zaś nawet włosy na głowie wszystkie są policzone. Dlatego nie bójcie się: jesteście ważniejsi niż wiele wróblów. Do każdego więc, który się przyzna do Mnie przed ludźmi, przyznam się i Ja przed moim Ojcem, który jest w niebie. Lecz kto się Mnie zaprze przed ludźmi, tego zaprę się i Ja przed moim Ojcem, który jest w niebie”.

CÓŻ MOŻE BYĆ WAŻNIEJSZE NIŻ ŻYCIE WIECZNE?

Pan Jezus wyrzeka się swojego ucznia. Jest to najgorsze, co może się przytrafić wyznawcy Chrystusa. Utrata wiecznego zbawienia jest utratą wszystkiego: powołania, szczęścia, sensu życia. Nawet wrogowi nie można tego życzyć.

W jakim przypadku ta okropna rzeczywistość może mieć miejsce? Kiedy człowiek wyrzeka się Chrystusa. Jednak nie w momencie, gdy deklaruje swoją decyzję poprzez słowo, tylko gdy porzuca swojego Pana i zamiast Niego wybiera kogoś lub coś innego. Stawia na pierwsze miejsce pieniądze, karierę, pewną rzecz lub bliską osobę, o którą dba bardziej niż o relację z Jezusem. Nie przychodzi na Mszę św. w niedzielę lub święto, ale chętnie spędza czas przed telewizorem lub komputerem czy też na pikniku. Nie da się zjednoczyć z Chrystusem, nie wyrzekając się tego, co należy do świata. Czyżby telewizory i pikniki były ważniejsze niż życie wieczne?

Ks. Paweł Ejsmont

SŁOWO REDAKTORA Ks. Jerzy Martinowicz

Prawie od początku chrześcijaństwa wiary i poszukujący Boga udawali się do miejsc świętych, aby odnowić wiarę, uzyskać przebaczenie za grzechy, odnaleźć pomoc w trudnych sytuacjach życiowych. Tam łatwiej jest się otworzyć na Boga, doświadczyć Jego szczególnego działania, a więc odnowić przyjaźń z Panem i bliźnimi, która jest źródłem radości życia. W czasie wędrówki pielgrzymi otrzymywali światło

wskazujące drogę do Boga i prawdziwego szczęścia.

Dzisiaj Kościół również zachęca wiernych do pielgrzymowania, ponieważ pragnie przypomnieć, co jest podstawowym celem życia człowieka. Po dostrzeżeniu własnej słabości człowiek zaczyna rozumieć, co w życiu jest naprawdę ważne, co rzeczywiście ma sens. Konieczność zmierzania się ze zmęczeniem i zniechęceniem pokazuje mu prawdę o nim samym, uświadamia to, co

kryje się na dnie jego serca.

Pielgrzymowanie uczy pokory, hojności, miłości i troski o bliźniego. Jest wspaniałą okazją do dostrzeżenia piękna świata stworzonego przez Boga i różnorodności kultury stworzonej przez człowieka. To również niezwykły sposób modlitwy, ofiary, wyrzeczenia.

Tej formie rozwijania duchowości poświęca się coraz więcej uwagi. Jest to spowodowane tęsknotą człowieka za spotkaniem z Panem.

Pielgrzymki kierują myśl wiernego ku przystani, do której może wstąpić na drodze religijnych poszukiwań, by wraz z psalmistą wyrazić swój głód i pragnienie Wszechmogącego słowami: „**Boże, Ty Boże mój, Ciebie szukam; Ciebie pragnie moja dusza, za Tobą tęskni moje ciało, jak ziemia zeschła, spragniona, bez wody. W świątyni tak się wpatruję w Ciebie, [...] łaska Twoja lepsza jest od życia**” (Ps 63 [62], 2-4).

Wyruszyć w drogę!

Rozpoczęło się lato – okres urlopów i wakacji. W tym czasie do najbardziej znanych miejsc kultu na Białorusi – Budstawia, Trokiel, Naumowicz, Nowogródka, Rosi – z naszej diecezji wyruszą liczne pielgrzymki. Ludzie otrzymują wspaniałą okazję na spokojne i zrównoważone przemyślenie swojego życia, sprawdzenie wytrwałości w przezwyciężaniu codziennych trudów drogi, doświadczenie niezwyklej atmosfery wspólnoty.

Drodzy Czytelnicy!

Życie większości z nas to ciągła gonitwa i konieczność sprostania coraz to nowym wyzwaniom. Nieustannie dzwoniący telefon, pilne wiadomości, przytłaczająca liczba spotkań w ciągu dnia pozbawiają człowieka chwili wytchnienia, czyniąc życie coraz bardziej skomplikowanym i stresującym. Aby po wytężonej pracy złapać oddech, wyciszyć myśli i zwolnić tempo, warto wyruszyć w pieszą pielgrzymkę.

Wykorzystajmy dobrze czas, który daje nam Pan! Znajdźmy możliwość do przeżycia rekolekcji w drodze. Poprzez tę niepowtarzalną atmosferę wspólnoty, wzajemnego szacunku, pomocy, ofiarności na nowo odczujemy Bożą obecność!

Na 100-lecie objawień Matki Bożej w Fatimie 1917-2017

Fatimska zachęta do umiłowania Jezusa Eucharystycznego

Najczęściej mówi się, że Maryja w Portugalii przypominała światu o trzech ważnych rzeczach: modlitwie, poście i nawróceniu. Jednak po głębszej analizie Jej orędzia zauważamy, że to właśnie z Fatimy płynie też wezwanie do szczególnego uczczenia i umiłowania Jezusa Eucharystycznego. Jest to bardzo istotny nakaz, który niestety często jest pomijany.

W 1916 roku do trojga fatimskich dzieci kilkakrotnie przychodził Anioł. Miał przygotować ich dusze do lepszego zrozumienia i przekazania orędzia Maryi, które jest w istocie orędziem Ewangelii.

Podczas jednego z objawień upadł on na kolana, schylił czoło ku ziemi przed nieruchomo pozostającymi w powietrzu kielichem i hostią, w ten sposób adorując Najświętszy Sakrament. Dał też wyraźny znak dzieciom, aby uczyniły tak samo. Pastuszkowie natychmiast wykonali polecenie Bożego Poślatacy i wraz z nim trzykrotnie odmówili następującą modlitwę: „**Trójco Przenajświętsza – Ojcze, Synu i Duchu Święty – uwielbiam Cię ze czcią najgłębszą i ofiaruję**

Ci bezcenne Ciało, Krew, Duszę i Bóstwo Pana naszego Jezusa Chrystusa, obecnego we wszystkich Tabernakulach Świata, jako zadośćuczynienie za zniewagi, świętokradstwa i obojętność, które Go znieważają. Przez niezmierzone zasługi Jego Najświętszego Serca i za przyczyną Niepokalanego Serca Maryi błagam o nawrócenie biednych grzeszników”.

Potem za przykładem swojego niezwyklego Przewodnika pastuszkowie codziennie, przez wiele godzin stojąc na kolanach, wynagradzali Bogu za zniewagi, których doznaje w Najświętszym Sakramencie.

Podczas kolejnego objawienia, oddając cześć Hostii Przenajświętszej, z której

splwały krople Krwi do Kielicha, Anioł powiedział: „**Przyjmijcie Ciało i Krew Pana naszego Jezusa tak okropnie znieważane przez niewdzięcznych ludzi. Pokutujcie za ich grzechy i pocieszajcie Boga naszego**”. Dzieci, ożywione prawdziwą wiarą w ukryte Bóstwo Jezusa w Eucharystii, padły na kolana przed Aniołem udzielającym im Komunii św.

Ufnej i pięknej miłości do Chrystusa w Najświętszym Sakramencie uczy nas sama Maryja przez przykład własnego życia – pokornego, pełnego wiary, oddanego woli Bożej. Matka Zbawiciela zawsze kieruje ludzi do swojego Syna, pragnie prowadzić do Niego. Taki też był cel Jej objawień w Fatimie. Prośmy

Maryję, Matkę Eucharystii, o wybłaganie dla nas łaski umiłowania Najświętszego Sakramentu, abyśmy wszyscy nieustannie czerpali z tego nieskończonego źródła miłości i miłosierdzia, uczestnicząc we Mszy św., przyjmując Komunię św. i osobiście jak najczęściej nawiedzając Chrystusa w kościele.

Panie Jezu, ofiarujemy Ci miłość Matki Najświętszej, która uzupełnia to, czego brakuje w naszych sercach, byśmy mogli Cię kochać w Przenajświętszym Sakramencie doskonałą miłością Jej Niepokalanego Serca.

Ks. Jerzy Martinowicz

Otwarcie i z radością przyjmować pielgrzymów

Istnieją piękne przysłowia: „Gość w dom, Bóg w dom”, „Gdzie gość, tam i Bóg jest”. Rzeczywiście, powinniśmy przyjmować każdego człowieka jak samego Pana, z otwartym i szczerym sercem zapraszać do swego domu tego, kto stoi na progu. Mówiąc o wędrowcach szukających noclegu, mamy na uwadze również pielgrzymów, którzy co roku pokonują dziesiątki, a nawet setki kilometrów do miejsc świętych.

Teresa, uczestniczka pielgrzymki Grodno – Trokiele

Każda pielgrzymka kojarzy mi się nie tylko z długą drogą, upałem, opaloną skórą i wytartymi podeszwami, lecz także z kochającym i miłosiernym Chrystusem. Spotykam Go w braciach i siostrach, kroczących obok mnie, oraz w ludziach, którzy radośnie witają nas, pielgrzymów, i gościnnie przyjmują w swoich domach.

Zwykle mieszkańcy miejscowości, przez które idziemy, życzliwie spotykają słowami: „Czekaliśmy na was przez cały rok!”. Są też ci, którzy mają dość sceptyczny stosunek do pielgrzymów, ze zdziwieniem patrzą na tłum, który wesóło śpiewając, kroczy z krzyżem.

Pamiętam, podczas pierwszej pielgrzymki wydawało mi się trochę dzikie zapukać do drzwi nieznanym ludzi, poprosić o pozwolenie, aby się umyć i przemocować (choć wiedziałam, że dla gospodarzy nie będzie to niespodzianka, ponieważ przygotowawali się do przyjęcia nas u siebie). Z czasem nauczyłam się pokonywać swój strach, ponieważ zrozumiałam, że nie warto wstydić się ludzi, którzy otwierają nie tylko drzwi, ale też swoje serca, z łatwością rozpoczynają rozmowę i szczerze zapraszają do domu. Uważam, że taka gościnność ludzi to prawdziwy gest chrześcijańskiego miłosierdzia.

Ludzie spotykają pielgrzymów ze łzami w oczach: ich serca cieszą się z odważnych świadków wiary

Józef, przyjmował na nocleg uczestników pielgrzymki Białystok – Grodno – Wilno

Dlaczego nasza rodzina otworzyła się na to doświadczenie? Po pierwsze, mamy nadające się na to warunki w mieszkaniu, dlatego możemy to zrobić. Po drugie, wychowujemy dwójkę dzieci i chcemy im pokazać, że można się czymś podzielić z innym człowiekiem. Użyczenie miejsca do snu, przyrządzenie śniadania i ofiarowanie odrobiny swojego wolnego czasu nie kosztuje zbyt dużo. Natomiast świadomość tego, że komuś przyniosłeś korzyść, obdarzy radością i pozytywnymi emocjami. Po trzecie, uważamy, że ten gest jest świadectwem wiary. Przyjęcie w swoim domu pielgrzymy to tak jakby przyjęcie Chrystusa. Oprócz tego, poznanie nowych ludzi, ciekawe rozmowy przy herbacie – dziś jest to jak tchnienie świeżego powietrza.

Myszę, że zdolność do okazywania pomocy dużo może powiedzieć o człowieku, o jego wartościach, duchowej dojrzałości, poziomie odpowiedzialności. Dlatego bardzo ważne jest wyrażać swoje człowieczeństwo i otwierać się na potrzeby innych ludzi.

Małgorzata, uczestniczka ekumenicznej pieszej pielgrzymki Białystok – Grodno – Wilno

Na pielgrzymce naprawdę było mi dane spotkać Jezusa w innych ludziach. Ich hojność i gościnność zaskakiwały. Pragnę opisać jedno takie spotkanie...

Marusia bardzo się cieszy z przybycia pielgrzymów. W jej starym, pochylonym domku nie ma ani jednego ładnego przedmiotu, może trzy kieliszki do likieru, w których podaje nam kompot. Stół ugina się od jedzenia. Jest ryba, polędwica, placki z cukinii, naleśniki, pomidory. Okazuje się, że to właśnie Marusi zawdzięczamy, że padało tylko przez jeden etap, gdyż prosiła: „Panie Jezu nie trzeba, aby padał deszcz, wiesz przecież, że idzie pielgrzymka”. Marusia uczy mnie wspaniałego w swej prostocie wierszyka-modlitwy, którego nauczyła ją babcia:

Szedł Pan Jezus przez wieś,
Nie ukąsił Go żaden pies.
A ja idę w imię Jego,
Nie boję się psa żadnego.

Marusia przytula się do mnie. Spacerujemy razem. W ogrodzie stoi wielki drewniany krzyż. Marusia opowiada, że ziemia tu nie rodziła, potem postawili krzyż, ksiądz go poświęcił i teraz mają bardzo obfite plony. Cały następny dzień w drodze modłę się za Marusią i jej rodzinę...

Z Wilna miałam wysłać kartki do wszystkich rodzin, które mnie gościły. I się okazało, że Marusia wpisała mi do notesu tylko intencję, a adresu nie zostawiła. Było mi bardzo smutno z tego powodu. Prosiłam Pana Jezusa, aby jakoś mi pomógł. I stał się cud. Marusia zadzwoniła do mnie dwa tygodnie po pielgrzymce. Zapytała, co u mnie, jak dalsza droga. Wzięłam adres do niej, wysłałam kartkę z Matką Bożą Ostrobramską już z Polski.

Czy w tym roku będę ponownie nocowała u Marusi? Odpowiedź brzmi TAK, ponieważ bardzo mnie ujęły jej wiara i miłość do bliźniego.

Kinga Krasicka

Serce pielgrzymy w trakcie drogi nasiąka wrażeniami aż do kolejnej wędrowki

Każdy z nas jest pielgrzymem

Codziennie krocimy znaną trasą, gdzie początkowym i końcowym punktem jest dom. Każdy ma swój – niepowtarzalny i niezmiernie bliski sercu. Czasami wydeptana ścieżka zmienia się nową drogą: podróżujemy, gdzieś wyjeżdżamy. Nawet gdy znajdujemy się w stanie snu, nie zatrzymujemy się. Jak to możliwe? Ziemia krąży wokół Słońca, a razem z nią również my. W ten sposób co chwila pokonujemy odcinek we Wszechświecie wynoszący ponad 100 tysięcy kilometrów!

Cały czas jesteśmy w ruchu. Zmienia się tylko kierunek drogi proponowany przez życie. Precyzyjnie staramy się trzymać dobrego toru, jednak nie zawsze dajemy sobie z tym radę... Wychodzimy poza granice, potykamy się. Czasami zdarza nam się wyrwać naprzód, a czasami – zatrzymać się, aby komuś ustąpić. Niekiedy stoimy na skrzyżowaniu, nie wiedząc, gdzie iść. Mimo wszystko każdy z nas ma już od dawna określoną drogę swojego powołania. Uświadomienie własnej misji pomaga nie zejść z tej drogi.

Jak każdy pielgrzym, czujemy pragnienie i chcemy napić się z krynicy, doświadczyć zmęczenia i potrzebujemy odpoczynku. Jednak to wszystko szybko mija, ponieważ jest tylko czasowe. Przy końcu podróży człowiek pozostaje wyłącznie z wynikiem swej wędrowki, po czym nieuchronnie zadaje sobie pytania: czy jest zadowolony ze swojej drogi? czy brał pod uwagę swój cel? w ogóle dla kogo lub po co kroczył naprzód? Aby się potem nie zawieść, warto już teraz poważnie się zastanowić nad tym, że nie wiemy, ile mamy czasu, dlatego nie ma sensu skupiać się na drobiazgach. Trzeba przyznać, że gdybyśmy mogli liczyć drogę życia od końca, wszystko działałoby się zupełnie inaczej...

Angelina Pokaczajło

SŁOWO DLA ŻYCIA

Papież Franciszek

Bóg nie może się obyć bez nas – On nigdy nie będzie Bogiem „bez człowieka”. Ta pewność jest źródłem nadziei chrześcijańskiej.

Trzeba mieć odwagę, by do Boga mówić „Ojcze”. Doskonale oddaje to liturgia, podczas której w zaproszeniu do wspólnotowego odmówienia modlitwy Jezusa używa się sformułowania: „ośmielamy się mówić”. W istocie przyzywanie Boga imieniem „Ojcze” nie jest bynajmniej czymś oczywistym. Bylibyśmy skłonni do używania tytułów wznioślejszych, które wydają się okazywać więcej szacunku dla Jego transcendencji. Natomiast przyzywanie Go jako Ojca stawia nas w relacji zażyłości z Nim, jak dziecko, które zwraca się do swojego tatusia, wiedząc, że jest przez niego kochane i otaczane opieką.

To jest wielka rewolucja, jaką chrześcijaństwo wnosi do psychiki religijnej ludzi. Tajemnica Boga, który stale fascynuje i sprawia, że czujemy się małymi, ale już nie przerażonymi, nie powalonymi, nie przytłaczonymi. Lecz trudno jest to przyjęcie w ludzkiej duszy; tak bardzo, że nawet w opisach zmartwychwstania mowa jest o tym, że kobiety, zobaczywszy pusty grób i anioła, „uciekły [...] ogarnęło je bowiem zdumienie i przestraszono” (Mk 16, 8). Ale Jezus objawia, że Bóg jest dobrym Ojcem, i mówi nam: „Nie lękajcie się”.

Fragment przemówienia wygłoszonego podczas audiencji ogólnej, 07.06.2017

Ks. abp Tadeusz Kondrusiewicz

Duch Święty umacnia wiernych swoimi 7 darami, czyni ich żywymi świętymi i pomaga być świadkami Chrystusa we współczesnym bezduchowym świecie.

Jednak powinniśmy pozwolić Mu się ujawnić. Aby świeże powietrze wypełniło pokój, trzeba otworzyć okna. Podobnie, aby odczuć tchnienie Ducha Świętego w naszym życiu, konieczne jest otwarcie okien duszy na Jego działanie.

Bóg złączył nas we wspólnotę Kościoła, dzięki której otrzymujemy Jego życie i potem niesiemy w świat. Jednak możemy czynić to tylko dzięki działaniu Ducha Świętego – bez Niego nie ma życia, Kościół staje się suchym polem. Duch Święty napełnia wspólnotę Bożym tchnieniem, które zstąpiło w dniu Pięćdziesiątnicy i jest nadal obecne, abyśmy byli zdolni do prawdziwego chrześcijańskiego życia oraz misji głoszenia Ewangelii wszystkim narodom w celu zanurzenia całej ludzkości w muzykę prawdziwej miłości.

Fragment homilii wygłoszonej podczas uroczystości Zesłania Ducha Świętego, 04.06.2017

◆ Zgonie z wynikami badań służby społecznej „Centr Rozumkovo” na Ukrainie wśród chrześcijańskich hierarchów największym zaufaniem u miejscowych mieszkańców cieszy się papież Franciszek. Swoją głos oddało za niego 37,7% respondentów. Najmniej ludzie ufają Patriarsze Moskiewskiemu Cyrylowi – 42% opytanych wyraziło brak zaufania do głowy rosyjskiego Kościoła prawosławnego. Badania odbyły się we wszystkich regionach Ukrainy, oprócz terenów okupowanych. Wzięło w nim udział ok. 2 tysięcy osób w wieku od 18 lat.

◆ Spełniło się marzenie muzyków z brazylijskich fawel – zagrali w Watykanie przed Ojcem Świętym. Papież Franciszek miał usłyszeć orkiestrę „Maré do Amanhã” jeszcze podczas swojej wizyty w Rio de Janeiro w 2013 roku, jednak deszczowa pogoda pokrzyżowała plany organizatorów. Długo oczekiwane wydarzenie odbyło się dopiero w tym roku. Ok. 30 młodych ludzi w wieku od 14 do 19 lat wystąpili z koncertem dla poszkodowanych w niedawnych trzęsieniach ziemi na terenie Włoch. Przybył tam również Ojciec Święty.

◆ 15 kopii ikony Matki Bożej Kazańskiej – najbardziej czczonego w Rosji wizerunku Maryi – zlicytowano na rzecz pomocy potrzebującym w Syrii. Środki zebrane podczas aukcji w Niepokalanowie zostały przekazane do Sekcji Polskiej Papieskiego Stowarzyszenia Pomocy Kościołowi w Potrzebie. Jeszcze jedną kopię zachowano dla mistyczki Myrnie Nazzour, która mieszka w Syrii. Zgodnie z prośbą organizatorów właśnie ona przekaże środki tym, którzy ich najbardziej potrzebują.

◆ Siostry klauzurowe z klasztoru św. Klary w Sardynii rewolucyjnie zrywają z tradycją – prezentują w internecie i mediach społecznościowych jak wygląda ich życie. Niedawno opublikowały album ze zdjęciami oraz przygotowały wystawę zdjęć ukazujących ich codzienność. Założyły także blog klasztoru i profil na Facebooku. Działalność zakonnica została spowodowana nagłym zmniejszeniem się liczby powołań. „Nie łamiemy w ten sposób naszych zasad, ale ukazujemy ludziom kim jesteśmy i jak żyjemy” – podkreśla inicjatorka akcji s. Maria Caterina.

◆ „Salon ślubny” działa przy klasztorze we włoskim sanktuarium św. Rity z Cascii (nazwanego na cześć pobożnej kobiety, która wstąpiła tam po śmierci męża i synów). Wszystko zaczęło się od tego, że w połowie ubiegłego wieku panny młode zaczęły zostawiać tam swoje suknie ślubne jako podziękowanie za orędownictwo św. Rity oraz wyrażenie solidarności z tymi, kogo nie stać na kupno weselnego ubioru. W ciągu tego czasu w klasztorze zgromadzono dosyć sporą kolekcję. Suknie są odnawiane, jeśli zachodzi taka potrzeba, zmienia się im krój, aby pomóc przyszłym pannom młodym dopasować model i rozmiar. W ciągu miesiąca do klasztoru zwraca się 6-10 dziewczyn.

credo.pro; deon.pl; niedziela.pl

Angelina Pokaczajko

◆ ciąg dalszy ze str. 1

Pielgrzymkowe lato 2017

III piesza pielgrzymka Lida – Budslaw

Pielgrzymka wyruszy pod hasłem „Oto syn Twój, oto Matka twoja”.
Rozpocznie się 22 czerwca Mszą św. o godz. 9.00 w kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego (Fara).

Informacje szczegółowe można otrzymać pod numerami: (8 029) 959-51-50, ks. Andrzej Honczar; (8 029) 614-06-75, ks. Włodzimierz Hulaj; (8 029) 589-49-94, ks. Witalij Sidorko.

XVIII piesza pielgrzymka Smorgonie – Budslaw

Salezjańska młodzieżowa pielgrzymka ewangelizacyjna wyruszy pod hasłem: „Rodzina – miejsce zbawienia”.
Rozpocznie się 25 czerwca Mszą św. o godz. 10.00 w kościele pw. św. Michała Archanioła.

Informacje szczegółowe pod numerem: (8 029) 389-76-69, ks. Paweł Szerbicki SDB.

VII piesza pielgrzymka Gudohaj – Budslaw

Pielgrzymi wyruszą pod hasłem „Módlcie się i nawracajcie”.
Pielgrzymka rozpocznie się 24 czerwca Mszą św. o godz. 7.00 w kościele pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny.

Informacje szczegółowe pod numerem: (8 029) 656-19-25, o. Kazimierz Morawski OCD.

Uroczystości w narodowym sanktuarium w Budslawiu odbędą się w dniach 30 czerwca – 1 lipca pod hasłem: „Fatimskie orędzie Maryi – droga do nawrócenia”.

Program:

30 czerwca
13.00 – 17.00 – przywitanie pielgrzymów przez kustosa sanktuarium;
17.30 – muzyczne przygotowanie do liturgii;
18.00 – Msza św.;
20.00 – akatyst w wykonaniu chóru grekokatolickiego;
20.30 – Nieszpory Maryjne;
21.30 – rachunek sumienia;
22.30 – przedstawienie muzyczne;
23.30 – procesja z figurą Matki Bożej Fatimskiej;
24.00 – Msza św.

1 lipca
02.00 – „Pielgrzym pielgrzymia zrozumie” (młodzieżowy program ewangelizacyjny w miasteczku namiotowym);
03.00 – Msza św. według obrządku grekokatolickiego;
04.00 – adoracja Najświętszego Sakramentu;
05.30 – Godzinki ku czci Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny;
06.00 – Msza św.;
07.00 – „fatimski” Różaniec;
08.30 – Msza św.;
10.00 – prezentacja grupy pomocy uzależnionym „Światacz”;
10.20 – prezentacja książek „Pro Christo”;
11.00 – uroczysta Msza św. i procesja eucharystyczna.

Uroczystości ku czci Matki Bożej Królowej Naszych Rodzin odbędą się w diecezjalnym sanktuarium w Trokielach 7-8 lipca pod hasłem „Orędzie Matki Bożej z Fatimy – droga do nawrócenia”.

Program:

7 lipca
do 20.30 – przywitanie pielgrzymów przez kustosa sanktuarium;
21.00 – Nieszpory Maryjne;
– powitanie figury Matki Bożej Fatimskiej;
– konferencja na temat „100-lecie objawień fatimskich. Ich aktualność i wartość dla Kościoła i świata dziś”;
22.30 – wystawienie Najświętszego Sakramentu;
– adoracja eucharystyczna i czuwanie maryjne;
– Akt poświęcenia się Niepokalanemu Sercu Matki Bożej i błogostawieństwo Najświętszym Sakramentem;
23.30 – przygotowanie do Mszy św.;
24.00 – Msza św. Pasterka oraz procesja z figurą Matki Bożej Fatimskiej.

8 lipca
02.00 – Różaniec z rozważaniami Tajemnic Radosnych;
03.00 – Koronka do Bożego Miłosierdzia z rozważaniami;
04.00 – tradycyjne śpiewy;
05.00 – koncert zespołu młodzieżowego „OPEN”;
06.00 – Godzinki ku czci Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny;
07.00 – przygotowanie do Mszy św.;
07.30 – Msza św., celebrowana przez kapłanów jubilatów oraz neoprezbiterów;
09.00 – Jutrznia Maryjna;
09.30 – przygotowanie do Mszy św. (chór „Cantate Domino”, Grodno);
10.00 – Msza św. oraz Akt zawierzenia diecezji opiece Matki Bożej; – zakończenie uroczystości.

Pieszne pielgrzymki do Trokiel

Grodno – Trokiele

Trasa: Grodno – Jezioro – Ostryna – Zabłoc – Pohorodno – Trokiele.
Rozpoczęcie pielgrzymki: 3 lipca o godz. 9.00 (Msza św. w kościele katedralnym pw. św. Franciszka Ksawerego).
Odpowiedzialny: ks. Paweł Sotobuda, (8-029) 637-07-17.

Nowogródek – Trokiele

Trasa: Nowogródek – Brzozówka – Jodki – Trokiele.
Rozpoczęcie pielgrzymki: 5 lipca o godz. 9.00 (Msza św. w kościele pw. św. Michała Archanioła).
Odpowiedzialny: ks. Jerzy Żegaryn, (8-044) 552-21-99.

Iwie – Trokiele

Trasa: Dudy – Galimszczyna – Gieraniony – Trokiele.
Rozpoczęcie pielgrzymki: 3 lipca o godz. 9.00 (Msza św. w kościele pw. Narodzenia NMP).
Odpowiedzialny: ks. Jan Gawęcki, (8-029) 632-21-79.

Oszmiana – Trokiele

Trasa: Oszmiana – Holszany – Żemtosław – Iwie – Trokiele.
Rozpoczęcie pielgrzymki: 4 lipca o godz. 7.30 (Msza św. w kościele pw. świętych Piotra i Pawła w Borunach o godz. 14.00).
Odpowiedzialny: ks. Jan Woroniecki, (8 029) 880-92-94.

Wołkowysk – Trokiele

Trasa: Wołkowysk – Mosty Prawe – Żotudek – Bielica – Lida – Trokiele.
Rozpoczęcie pielgrzymki: 3 lipca o godz. 8.00 (Msza św. w kościele pw. św. Wacława).
Odpowiedzialny: ks. Aleksander Worobiow, (8 044) 770-33-12.

10 powodów, by pójść w pielgrzymkę

O łaskach, które możemy otrzymać w miejscach świętych, mówić nie będziemy, ponieważ dobrze o nich wiemy. Zastanówmy się, jaki plon możemy otrzymać w trakcie drogi, dlaczego warto znaleźć czas na pielgrzymkę.

1. Zmiana otoczenia.

Życie najczęściej składa się z wielu powtarzających się czynności. Człowiek może poczuć się zmęczony taką rutyną. Aby odzyskać energię i siły, psychologowie radzą czas od czasu zmienić otoczenie, gdzieś wyjechać. Szczególnie tego potrzebują ludzie, którzy znajdują się w trudnej sytuacji życiowej: koniecznie powinni przemieścić uwagę na coś innego.

2. Nowe wrażenia i znajomości.

Coś nowego zawsze ubogaca człowieka, pozostawia w duszy jakiś ślad. Odgłosy pewnych wydarzeń potrafią wyrzucić życie do góry nogami. Czasami odbiór świata kardynalnie zmienia

mało znana osoba. Pielgrzymka otwiera nas na te możliwości!

3. Poszerzyć perspektywę.

Kto zainteresowań oraz wiedza człowieka są ograniczone tylko w pewnym momencie. Ciągłe mogą się poszerzać – świat jest bezkresny. W pielgrzymce często dowiadujemy się o rzeczach, o których przedtem nie mieliśmy pojęcia, ponieważ spotykamy ludzi, mieszkających w innym miejscu, myślących inaczej. A to czyni nas pożytecznymi dla siebie nawzajem.

4. Czas dla duszy.

Każdy człowiek czasami potrzebuje побыć sam, by nic mu

Piesza pielgrzymka Grodno – Adamowicze – Naumowicze

Pielgrzymi wyruszą na miejsce spoczynku rozstrzelanych podczas II wojny światowej mieszkańców Grodna i Lipska. Hasło tegorocznej pielgrzymki: „Drogą męczenników naszej ziemi”.

Pielgrzymka rozpocznie się 15 lipca. Zbiórka w kościele pw. Matki Bożej Anielskiej (franciszkański) o godz. 12.00, gdzie odbędzie się wspólna modlitwa, adoracja Najświętszego Sakramentu oraz błogosławieństwo. Pielgrzymi przybędą do Fortu nr 2 obok Naumowicz, aby wziąć udział we Mszy św. na pamiątkę o poległych. Początek liturgii o 19.00.

Informacje szczegółowe pod numerem: (8 029) 286-31-78, ks. Antoni Gremza.

CatholicNews.by

Mińsk przygotowuje się do obrad hierarchów Europy

Posiedzenie plenarne Rady Konferencji Episkopatów Europy odbędzie się pod koniec września i zostanie włączone do oficjalnego programu świętowania 950-lecia miasta.

Wydarzenie zgromadzi w stolicy ok. 50 przewodniczących episkopatów z różnych państw świata. Konferencja nie zostanie ograniczona do posiedzenia. Zostały zaplanowane codzienne liturgie z udziałem gości w świątyniach miasta, spotkania z przedstawicielami władzy i Kościoła prawosławnego.

Posiedzenie plenarne Rady Konferencji Episkopatów Europy odbywa się raz w roku zawsze w innym kraju świata. Białoruś została wybrana na stolicę obrad po raz pierwszy. Podczas spotkania zostaną omówione sytuacja w miejscowym Kościele katolickim, relacje katolików z innymi wyznaniami. Szczególna uwaga zostanie skupiona na problemach młodego pokolenia.

VIII pielgrzymka Grodno – Nowogródek

Temat pielgrzymki, która w dniach 23-29 lipca skieruje się do miejsca śmierci 11 błogosławionych nazaretanek, brzmi: „Ofiarna modlitwa sióstr męczennic jako przykład modlitwy chrześcijanina”.

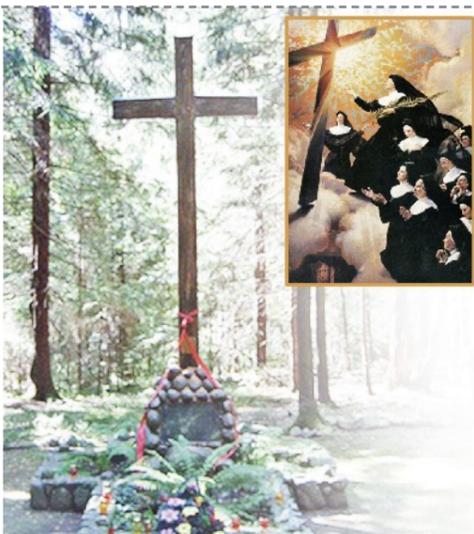
Rozważania tegorocznej pielgrzymki zostaną poświęcone modlitwie i jej roli w codziennym życiu wiernych. Podstawą będą słowa modlitwy „Ojcze nasz”.

Tematy na każdy dzień:

1. Ojcze nasz, któryś jest w Niebie, święć się imię Twoje.
2. Przyjdź królestwo Twoje.
3. Bądź wola Twoja, jako w Niebie tak i na ziemi.
4. Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj.
5. I odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom.
6. I nie wódz nas na pokuszenie.
7. Ale nas zbaw ode złego.

Spotkanie organizacyjne odbędzie się 21 lipca o 20.00 w kościele pw. Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny (pobrygidzki).

Zapisać się można podczas spotkania lub pod numerami: (8 029) 882-60-88, s. Filotea; (8 033) 321-26-33, s. Klara.

XVI piesza pielgrzymka Grodno – Roś

Hasło tegorocznej pielgrzymki – „Przez Maryję do Jezusa”.

Pielgrzymi wyruszą do sanktuarium Jezusa Frasobliwego w Rosi 4 sierpnia. Msza św. na rozpoczęcie odbędzie się o godz. 7.00 w kościele pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny (Grodno-Południowy).

Informacje szczegółowe pod numerem: (8 029) 784-05-72, ks. Jerzy Martinowicz.

Ojciec Święty pobłogosławił „ołtarz modlitwy o pokój”

Zostanie rozmieszczony w sanktuarium w Namyang (Korea Południowa) w ramach dzieła „Dwanaście gwiazd w koronie Maryi Królowej Pokoju”.

Projekt realizuje organizacja „Wspólnota Królowej Pokoju” z polskiego Radomia. Dzieło przewiduje stworzenie centrów adoracji eucharystycznej oraz stałej modlitwy o pokój w najbardziej niespokojnych miejscach świata. Zaplanowano 12 takich punktów (zgodnie z liczbą gwiazd w koronie Matki Bożej). Już zostały stworzone 4 ośrodki adoracji i modlitwy w intencji pokoju: w Jerozolimie (Izrael), Medjugorje (Bośnia i Hercegowina), Oziornoje (Kazachstan) oraz Yamoussoukro (Wybrzeże Kości Słoniowej).

Pielgrzymki autokarowe

Pielgrzymka do świątyni Europy

Program pielgrzymki autokarowej, którą organizuje parafia św. Stanisława Kostki w Wołkowysku, zawiera zwiedzanie licznych świątyni i miast Europy. Odbędzie się w dniach 17-29 sierpnia.

Świątynie: Katedra Notre-Dame w Paryżu, sanktuarium w Lourdes, hiszpańskie Sanktuarium św. Jakuba Apostoła, Sanktuarium Matki Bożej w Fatimie, Świątynia Pokutna Świętej Rodziny (Sagrada Familia), Katedra Najświętszej Maryi Panny w Strasburgu.

Miasta: Paryż, Lourdes, Strasburg (Francja); Santiago de Compostela, Barcelona (Hiszpania); Fatima, Lizbona (Portugalia).

Informacje dodatkowe pod numerem: (8 029) 313-65-64, ks. Oleg Dul.

Pielgrzymka do Polski

Program pielgrzymki autokarowej, którą organizuje parafia w Korobczycach, zawiera zwiedzanie znanych polskich świątyni i wycieczki po miastach.

Odbędzie się w dniach 29 czerwca – 2 lipca.

Trasa: Grodno – Kraków – Kalwaria Zebrzydowska – Częstochowa – Grodno.

Dodatkowe informacje pod numerami: (8 0152) 67-47-24, (8 029) 583-07-02, (8 029) 887-10-24.

XXV ekumeniczna pielgrzymka Białystok – Grodno – Wilno

Jubileuszowa pielgrzymka odbędzie się w dniach 16-25 sierpnia pod hasłem „Będziesz kochać”.

Pielgrzymi pokonają odległość ok. 300 km, odwiedzając w trakcie drogi katolickie i prawosławne świątynie. Do Grodna wierni przyjdą pod koniec 3. dnia swej podróży.

nie przeszkadzało. W takich chwilach zaczyna słyszeć siebie, swój zagłuszony głos wewnętrzny. W ciągu całej drogi pielgrzym ma sporo czasu, aby zrobić porządek we własnych myślach, wyciągnąć pewne wnioski, oczyścić się od szarej warstwy codzienności.

5. Możliwość udoskonalenia swojej modlitwy.

„Gdybym mógł, poświęcałbym na rozmowę z Bogiem więcej czasu” – na pewno nie raz myślał każdy z nas. W pielgrzymce istnieje na to dużo okazji i godzin. Regularne i długie spotkania z Bogiem na modlitwie mogą uczynić relacje bardziej trwałe i szczerze.

6. Kontemplacja przyrody.

Człowiek jest coraz dalej od naturalnej rzeczywistości. W dużej mierze sztuczne stało się jedzenie, ubranie, mieszkania. Możemy widzieć, jak współczesne pokolenie niestrudzenie pracuje nad „korektą” tego, co zostało stworzone przez Boga, lub budowaniem czegoś nowego. Pielgrzymka proponuje pozostawienie większości wygod cywilizacji i odczucie zadowolenia z jedności z przyrodą.

7. Okazja, by się upewnić, że do życia potrzeba minimum rzeczy.

Dziś, nie ma co ukrywać, jesteśmy uzależnieni od materialnej rzeczywistości.

Przywiązujemy się do różnorodnych przedmiotów, bez których nie wyobrażamy już życia. Jednak warto sobie uświadamiać, że wszystko, co jest materialne, zostało stworzone, aby ułatwić życie – nie pochłoniąć wszystkiego. To my powinniśmy używać rzeczy, nie one – nas.

Pielgrzym wyrusza w drogę z minimum bagażu, do plecaka zapakowawszy tylko niezbędne. I osobiście się przekonuje, że do szczęścia potrzeba niewiele.

8. Rozwiązywanie niecodziennych zadań.

Aby przestać myśleć szablonoowo, wystarczy trafić do nietypowej sytuacji. Jeśli ktoś sądzi, że w pielgrzymce

wszystko jest przewidziane, odbywa się gładko i bez zmian, to poważnie się myli. Każda podróż to swojego rodzaju przygoda. Co chwila może odbyć się coś, czego się zupełnie nie spodziewamy. Wtedy też trzeba rozwiązać zadanie na miarę możliwości. Jednak jakim się jest po tym bohaterem!

9. Sposób na hartowanie się w trudnościach.

Przeciwności czynią człowieka mocniejszym. W pielgrzymce zaczynają się od przyjęcia decyzji udania się w drogę: czasami trzeba zmienić plany, czegoś się wyrzec. Wiele przeszkód czeka na nas w drodze. Jednak wszystko to robi się dla wielkiego celu, który jest tego warty. Im trudniejszy

jest szlak, tym przyjemniejszy jego finisz.

10. Szansa, by stać się lepszym!

Przez całe życie świadomy człowiek dąży do osiągnięcia pewnego ideału. Przytrafiają się okoliczności, po przejściu przez które można stanąć na stopień wyżej na schodach swej doskonałości. W pielgrzymce również zdarza się sprostać wypróbowanom: postąpić się swoim interesem, wyciągnąć pomocną dłoń do potrzebującego, wesprzeć bliźniego w niełatwej sytuacji. Dlatego czy osoba tego chce, czy też nie z pielgrzymki wraca jako zupełnie inny człowiek...

Materiały strony przygotowały Kinga Krasicka i Angelina Pokaczajło

Kardynał Ravasi otworzył niezwykle muzeum

Muzeum jest urządzone przy wejściu do katakumb św. Domitylii przy Via Ardeatina na południu Rzymu.

Zajmują one powierzchnię dziesięciu hektarów. Na ich terenie mieszczą się dwanaście kilometrów podziemnych korytarzy, 228 komór grobowych, 650 arcosolium, czyli niszy grobowych. Łącznie jest tam ponad 26 tysięcy grobów.

Tunele podziemne pod koniec XVI wieku znalazł dość przypadkowo 19-letni wówczas Antonio Bosio, nazwany potem z tego powodu Kolumbem rzymskich katakumb.

Kinga Krasicka

Dzień skupienia odbył się w seminarium grodzieńskim**Tegoroczne spotkanie przypadło na święto Jezusa Chrystusa Najwyższego i Wiecznego Kapłana.**

Podczas ostatniego w tym roku akademickim dnia skupienia klerycy WSD mieli możliwość zrobić rachunek sumienia o tym, jak wykorzystali dany przez Boga czas na zdobywanie wiedzy i wzbogacanie się innymi wartościami duchowymi. Rozważając podczas liturgii nad Listem do Hebrajczyków, alumini próbowali odpowiedzieć sobie na pytanie: „Czy rzeczywiście Chrystus jest dla mnie wzorem kapłaństwa, do którego dążę?”.

Odnówić relacje z Jezusem, głębiej poznać siebie samych, spojrzeć na życie z odległości klerykom pomagał ks. Witalij Dobrotowicz, dyrektor krajowego

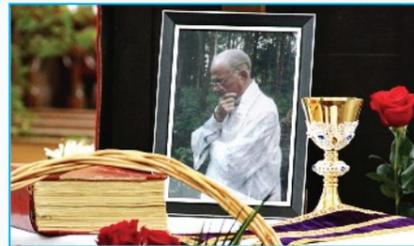
„Caritas”. Podczas spotkania rekolekcyjnego wprowadzał przyszłych kapłanów w Tajemnicę Trójcy Świętej, poznanie której, jak zaznaczył, odbywa się tylko dzięki bliskiej współpracy z łaską Bożą.

W Grodnie pożegnano się z ks. Janem Szutkiewiczem**Msza św. w intencji zmarłego odbyła się w kościele pw. Znalezienia Krzyża Świętego. Kapłana pochowano na grodzieńskim cmentarzu obok grobu jego matki.**

W liturgii, której przewodniczył metropolita mińsko-mohylewski arcybiskup Tadeusz Kondrusiewicz, wzięli udział miejscowi hierarchowie oraz kapłani z grodzieńskiej i witebskiej diecezji, a także archidiecezji mińsko-mohylewskiej. W homilii arcybiskup Tadeusz zaznaczył, że kapłan służył wszystkim narodom i kulturom, „nic nigdy nie dzielił, ofiarował siebie i Białorusinom, i Polakom, i Litwinom”. Do historii Kościoła wszedł jako wybitny restaurator, ponieważ szczególną troską otaczał świątynie: remontował, odbudowywał. „Pozostawił po sobie wielki ślad, widoczny w licznych kościołach Białorusi i Litwy” – powiedział metropolita.

Podczas Mszy św. obecni dziękowali Panu za dar życia kapłana, którego Opatrzność Boża skierowała służyć Kościołowi na Białorusi, a także modlili się o wieczny pokój dla duszy zmarłego.

Ks. Jan Szutkiewicz urodził się 3 lipca 1932 roku. Formację do kapłaństwa odbywał w seminarium duchowym w Kownie

(Litwa). Potem pracował w diecezji witebskiej. W latach 1987-1994 był proboszczem parafii św. Andrzeja Apostoła w Łyntupach. Dzięki jego staraniom został odnowiony kościół pw. św. Antoniego z Padwy w Postawach. W tym samym czasie postulował w parafiach w Kamajach i Łuczai. Odbudował kaplice w Hruzdowie, Mańkowiczach, Miegunach. W latach 1994-1997 pełnił obowiązki proboszcza mińskiej archikatedry pw. Imienia Najświętszej Maryi Panny. Przyznany do odnowienia świątyni. W ostatnich latach swego życia postulował w Wilnie (Litwa), gdzie spełniał obowiązki rektora i rezydenta kościoła pw. św. Bartłomieja.

Biskup Kaszkiewicz wziął udział w uroczystości święceń metropolity białostockiego**Ceremonia święceń biskupich oraz ingresu do archikatedry arcybiskupa Tadeusza Wojdy SAC odbyła się w Białymstoku. Przewodniczył jej kardynał Fernando Filoni, prefekt Kongregacji ds. Ewangelizacji Narodów.**

Podczas uroczystości arcybiskup Edward Ozorowski, idący na emeryturę, przekazał nowemu metropolicie pastorał, z którym przybył do Białegostoku w 1945 roku metropolita wileński arcybiskup Romuald Jałbrzykowski. W ten sposób arcybiskup Tadeusz został symbolicznie włączony do historii archidiecezji wileńskiej oraz archidiecezji białostockiej, będącej jej kontynuacją.

W imieniu wszystkich tych, którzy tworzą Kościół na Grodzieńszczyźnie, biskup grodzieński Aleksander Kaszkiewicz złożył nowemu metropolicie białostockiemu najserdeczniejsze życzenia. Hierarcha

podkreślił, że archidiecezja białostocka jest bardzo bliska diecezji grodzieńskiej, ponieważ mają wspólne korzenie wywodzące się z Kościoła wileńskiego.

Na zakończenie liturgii arcybiskup Tadeusz Wojda SAC podziękował wszystkim obecny na tej uroczystości i udzielił pasterskiego błogosławieństwa.

Koncert zespołu „AVE” odbył się w parafii św. Mikołaja w Gieranionach**Zaproszeni przez miejscowego proboszcza ks. Dymitra Nieściera klerycy odwiedzili wspólnotę parafialną w uroczystość Najświętszej Trójcy.**

Alumni wzięli udział w Eucharystii, podczas której razem z wiernymi modlili się o nowe powołania do kapłaństwa i życia zakonnego z tej parafii.

Po Mszy św. na ganku domu parafialnego klerycy dali koncert dla mieszkańców miasteczka. Pieśni i tańce spodobały się zarówno dzieciom i młodzieży, jak i osobom starszym. Na zakończenie uczestnicy zespołu muzycznego podziękowali ks. Dymitrowi za zaproszenie i wyrazili

nadzieję, że wizyty w tej parafii staną się dobrą tradycją.

W Wiercieliszkach poświęcono fundament świątyni**Uroczystość rozpoczęła wniesienie relikwii błogosławionych nazaretanek męczennic z Nowogródka.**

Ten gest był bardzo ważny i symboliczny, ponieważ jedna z męczennic – s. Maria Baromea (Weronika Narмонтowicz) – pochodziła z Wiercieliszek i w ten sposób jakby wróciła do swojej małej ojczyzny. Tylko już nie sama, a z towarzyszkami, aby otoczyć szczególną opieką rodziny miejscowej wspólnoty parafialnej.

Na patronów kościoła wierni obrali Świętą Rodzinę: Jezusa, Maryję i Józefa. Powierzili im budownictwo świątyni, mając nadzieję, że dzięki pomocy Świętej Rodziny oraz ofiarności ludzi dobrej woli powstanie nowy dom dla Pana. (Parafia została założona w 2015 roku).

Mszę św. w intencji wszystkich tworzących miejscową wspólnotę, celebrował biskup grodzieński Aleksander Kaszkiewicz. Hierarcha wyraził wdzięczność tym, którzy

aktywnie uczestniczą w sprawach wzniesienia świątyni. Życzył, aby z Bożą pomocą udało się stworzyć miejsce modlitwy, gdzie wierni będą mogli spotykać się z Wszechmogącym.

Podczas uroczystości 26 osób przyjął sakrament bierzmowania. Biskup zachęcił kandydatów do bycia na co dzień żywym przykładem Ewangelii.

Wierni parafii Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej w Mostach przyjęli sakrament bierzmowania**Młdzież została odpowiednio przygotowana przez spowiedź, słuchanie Słowa Bożego i wspólną modlitwę.**

Na początku Mszy św. kandydaci oraz ich rodzice zwrócili się z prośbą o udzielenie sakramentu dojrzałości chrześcijańskiej do biskupa grodzieńskiego Aleksandra Kaszkiewicza. Proboszcz ks. Wiktor Chańko wyraził pewność, że osoby, które w tym dniu zostaną pokrzepione darami Ducha Świętego, jeszcze bardziej zjednoczą się z Bogiem przez dalsze aktywne uczestniczenie w życiu wspólnoty parafialnej. Kapłan dodał, że kandydaci powinni stać się we współczesnym świecie prawdziwym światłem.

W homilii ks. Jerzy Martinowicz, odpowiedzialny za media diecezji grodzieńskiej, przypomniał o istocie Trójcy Świętej, uroczystość na cześć której obchodzone w tym dniu. „Wiemy, że trzeba się starać, aby nasze dusze były świątyniami Najświętszej Trójcy. Wiemy, że z tego powodu powinniśmy żyć

w stanie łaski uświęcającej” – zaznaczył kapłan.

Na zakończenie liturgii biskup Aleksander zwrócił się do bierzmowanych. Zaprosił każdego iść przez życie z Wszechmogącym i dzielić się Nim z otaczającymi. Hierarcha podkreślił, że warto stale współpracować z Bogiem w Trójcy Jedynym, który zawsze pragnie dla człowieka szczęścia.

ZAPOWIEDZI WYDARZEŃ**100-LECIE PARAFII W ZANIEWICZACH**

Jubileusz obchodzą miejscowi wierni na czele z proboszczem ks. Walerym Bykowskim.

Msza św. w wigilię uroczystości odbędzie się 24 czerwca o godz. 18.00 w kaplicy bł. Celine Borzęckiej w Obremszczynie. Liturgia z okazji jubileuszu zostanie odprawiona 25 czerwca o godz. 12.00 w kościele pw. Najświętszego Serca Jezusa i św. Jozafata Kuncewicza w Zaniewiczach. Parafia została założona w 1917 roku. W tym samym roku zbudowano i poświęcono kościół.

Na uroczystość są zaproszeni osoby duchowne i świeckie.

GRODZIŃSKIE SEMINARIUM OGŁASZA ROZPOCZĘCIE REKRUTACJI NOWYCH KANDYDATÓW

Rekrutacja na 2017/2018 rok akademicki będzie się odbywała w dwóch turach. Egzaminy wstępne zostaną przeprowadzone 10 lipca oraz 7 sierpnia (seminarium proponuje nocleg w przededniu egzaminu). Kandydat powinien wykazać się wiedzą o podstawowych tematach katechizmu i aktualnym życiu Kościoła katolickiego.

Lista dokumentów do rekrutacji:

1. podanie z prośbą o przyjęcie do seminarium z wytłumaczeniem motywacji swojej decyzji;
2. własnoręcznie napisana autobiografia;
3. świadectwo dojrzałości lub dyplom ukończenia studiów;
4. świadectwo sakramentu chrztu;
5. świadectwo sakramentu bierzmowania;
6. świadectwo udziału w lekcjach religii;
7. opinia proboszcza;
8. zaświadczenie medyczne do rekrutacji na studia;
9. paszport oraz ksero stron 31-33;
10. książeczka wojskowa (dowód rejestracyjny) oraz jej ksero;
11. 4 zdjęcia (3x4 cm).

Przyjęcie dokumentów będzie się odbywało w rektoracie seminarium każdego dnia (oprócz niedzieli i uroczystości) po wcześniejszym zapisaniu się na spotkanie. Adres: m. Grodno, ul. Paryskiej Komuny 1. E-mail: wsd@grodnensis.by Telefon: (8 0152) 77-02-34.

REKOLEKCJE POWOŁANIOWE SĄ ORGANIZOWANE W GRODZIŃSKIM WSD

Ćwiczenia duchowe na temat „Miłosierni jak Ojciec” odbędą się w dniach 3-6 sierpnia. Do udziału są zaproszeni chłopcy, w sposób szczególny ministranci, w wieku od 14 lat.

Uczestnicy rekolekcji będą mogli odczuć klimat życia seminaryjnego, porozmawiać z klerykami i ojcami duchownymi. Podczas spotkania nadarzy się możliwość wzbogacić swoją wiedzę o prawdach wiary i modlitwie, doświadczyć chwil ciszy, zastanowić się nad drogą życiową i zadać sobie pytanie: „Do czego powołuje mnie Bóg?”.

Przy sobie trzeba mieć komżę oraz ubranie sportowe. O chęci wzięcia udziału w rekolekcjach trzeba powiadomić do 1 sierpnia. Liczba uczestników jest ograniczona.

Więcej informacji pod numerami: (8 029) 695-24-69, ks. Walery Bykowski; (8 029) 744-99-61, ks. Andrzej Liszko. Zapisy pod numerem: (8 0152) 77-02-34 (seminarium).

OJCOWIE PIJARZY ZAPRASZAJĄ NA KONSEKRACJĘ ŚWIĄTYNI W LIDZIE

Doniosłe wydarzenie odbędzie się w kościele pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny (Industrialny), budowę którego zajmowali się kapłani z Zakonu Szkół Pobożnych.

Uroczystość odbędzie się 25 sierpnia, w dniu liturgicznego wspomnienia św. Józefa Kalasancjusza, który jest patronem świątyni. Początek Mszy św. o godz. 18.00. Konsekracji dokona biskup grodzieński Aleksander Kaszkiewicz z udziałem biskupa pomocniczego diecezji Józefa Staniewskiego. Parafia została założona w 1998 roku. Kościół poświęcono 25 sierpnia 2008 roku.

Adres kościoła: m. Lida, ul. Protygina 2.

W modlitwie wspominamy zmarłych duszpasterzy:

- 18 czerwca 1954 r. – ks. kanonik Antoni Kuryłłowicz, wik. gen., prob. Grodno;
- 19 czerwca 1942 r. – ks. Piotr Orański, prob. Holszany;
- 19 czerwca 1955 r. – abp Romuald Jałbrzykowski, metropolita wileński;
- 21 czerwca 1941 r. – ks. Stanisław Staszelski, prob. Surwiliszki;
- 22 czerwca 1941 r. – ks. Stanisław Zubkiewicz, prob. Traby;
- 25 czerwca 1939 r. – ks. Tomasz Kaliński, prob. Międzyrzecze;
- 30 czerwca 1994 r. – ks. Stanisław Pietrasch SchP, prob. Krzemienica.

Do przygotowania wiadomości wykorzystano stronę internetową grodnensis.by

JAK TRZEBA SIĘ UBIERAĆ DO KOŚCIOŁA

Z nadejściem lata podczas liturgii otwiera się drzwi kościołów, ludzie ubierają się lżej. Jednak jak bardzo otwarte ubranie można na siebie zakładać? Gdzie znajduje się granica stosowności?

Specjalny dokument, który by określał, jak trzeba się ubierać, idąc do świątyni, nie istnieje. Jednak to, że te reguły nie zostały spisane, nie pozbawia człowieka obowiązku noszenia stosownego do tego miejsca ubrania. Odwrotnie, osoba niesie jeszcze większą odpowiedzialność. Gdyby istniały udokumentowane normy, człowiek mógłby się usprawiedliwić, że nie znał ich, dlatego też nie wypełniał. A z powodu tego, że w tej sytuacji sam musi podjąć decyzję, jest w pełni odpowiedzialny za swój wybór. Normy są regulowane przez etykietę, która opiera

się na sumieniu osoby, przychodzącej do domu Bożego. Wszeczmogący, oczywiście, nie zwraca uwagi na to, jak są ubrani wierni – patrzy w serce, a nie na strój. Nasz ubiór świadczy przede

dla którego uwaga bliźniego w miejscu, gdzie trzeba się wyciszyć na modlitwie, będzie skupiona nie na Bogu, tylko na jego osobie. Uwaga – świadoma lub nieświadoma – może kierować się na rzeczy

Zdarza się, że człowiek postanowił zajrzeć do świątyni spontanicznie. Wygląd zewnętrzny, który może nie do końca odpowiadać, nie powinien go zatrzymać przy drzwiach. Dużo ważniejsze jest ubranie duchowe, które założyła dusza dzięki impulsowi serca.

wszystkim o kulturze osobistej, szacunku do siebie oraz tych, kto znajduje się obok. Wygląd zewnętrzny człowieka może być powodem,

niepotrzebne. I jeśli ktoś powie, że to problem tamtego człowieka, to wyświadczy naturalny egoizm. Nie powinniśmy przeszkadzać sobą

innym, stawać się powodem do powstawania grzesznej rzeczywistości. A więc jak trzeba wybierać strój do kościoła? Po pierwsze, ubranie musi być czyste. Po drugie, powinno wyglądać schludnie. Odzież nie może być podziurawiona lub niewyprasowana. Po trzecie, powinna odpowiadać nastrojowi świątyni, gdzie warto zastanowić się nad tą świętością, na progu której stoimy, dlatego ubranie powinno być skromne,

ubranie ma swoje zastosowanie. Na przykład strój kąpielowy jest potrzebny do pływania, sportowy – do treningów. Niestosownie by było założyć uniform z pracy, idąc do kogoś w odwiedziny, lub kurtkę zimową latem. Gdy idziemy do świątyni, warto spojrzeć w lustro i się zastanowić: „W jakim celu wybrałem ten strój?”. Żaden kanon nie zabrania kobiecie nosić spodnie. Jednak spódnica lub sukienka ma bardziej uroczysty

Czasami osoba, która nie dba o piękno wewnętrzne, próbuje kompensować to wyglądem zewnętrznym.

niejaskrawe. Ważne jest, aby były zakryte ramiona, kolana, brzuch i dekolt. Nie poleca się zakładając ubranie z krzykliwymi rysunkami, emblematami, napisami, które przyciągają uwagę. Jeszcze gorzej, jeśli właściciel nie ma pojęcia o ich pochodzeniu i znaczeniu. Ta norma w żadnym wypadku nie powinna być odbierana jako reguła z przeszłości lub coś, co bezpodstawnie ogranicza swobodę człowieka. Jako dowód tego przypomnijmy sobie styl biurowy. Niedopuszczalne są w nim jaskrawość, różnorodność błyskotki, ponieważ charakteryzuje się powściągliwością i umiarkowaniem. Osoba, która ubierze się tak na rozmowę kwalifikacyjną, może zostać błędnie zrozumiana przez pracodawcę. W jakim celu tam przyszła? Po co tak krzykliwie podkreśla swój wygląd zewnętrzny? A teraz

charakter, przypominając kobiecie, jak piękną istotą stworzył ją Bóg. Mężczyźni elegancko wyglądają w garniturach. Właśnie z tego powodu kapłani zachęcają wiernych do ubierania się w taki sposób, aby pójście do świątyni miało wymiar uroczysty. Wiele wątpliwości mają ludzie latem, gdy temperatura na termometrze może dyktować swoje zasady. Z jednej strony, powinniśmy się trzymać wymagań etykiety, z drugiej natomiast nikt nie chce zemdlać w świątyni. W tym wypadku potrzebny jest kompromis. Ponieważ ramiona i kolana powinny być przykryte nawet w upały, warto oddać przewagę jasnym odcieniom i lekkim oddychającym tkaninom (bawełna, len). Jeśli ktoś zauważy w świątyni osobę ubraną nieodpowiednio, nie powinien brać na siebie obowiązków kościelnego nadzorca i (tak jakby z dobrych chęci) wypędzać tego człowieka za bramę. Może to odepchnąć go od wiary, ponieważ istnieje możliwość, że już nigdy nie wróci do świątyni. Wtedy odpowiedzialność za ten uczynek poniosą przed Bogiem obaj.

Angelina Pokaczajto

Lepiej pytać... niż błędzić

Ks. Jan Kuczyński

W wielu kościołach momenty, w których się klęka podczas Mszy św. różnią się między sobą. Dlaczego tak się dzieje?

W Kościele na terenie naszego kraju przez dłuższy czas panowała tradycja Soboru Trydenckiego, mimo że odbył się już Sobór Watykański II. Z powodu braku duszpastarzy, wierni nie mogli śledzić zmian po reformie liturgicznej. Po powstaniu w 1991 roku diecezji grodzieńskiej przybyło do nas wielu kapłanów z różnych parafii i wspólnot zakonnych. Zaczynali budowanie swych wspólnot parafialnych prawie że od początku. Każdy z nich wprowadzał zwyczaje i tradycje wniezione z poprzednich miejsc posługi. Z tego powodu powstało zamieszanie dotyczące postawy wiernego podczas celebracji Eucharystii. Aby rozstrzygnąć dany problem, biskup grodzieński wydał w 1995 roku dekret o „Udziale wiernych we Mszy św. wg przepisów liturgicznych z uwzględnieniem miejscowego zwyczaju zgodnie z prawem liturgicznym”. Ten dokument obowiązywał zarówno wiernych, jak i duchownych. Niestety, w wielu parafiach kapłani nie wprowadzili go w praktykę, dlatego też postawa wiernych podczas Mszy św. w różnych kościołach może się różnić (choć ten dekret obowiązuje po dzień dzisiejszy).

ZYCIE KOŚCIOŁA W OBIEKTYWIE

Uroczystość odpustowa św. Antoniego odbyła się w Odelsku

Do rodzinnej parafii metropolity mińsko-mohylewskiego arcybiskupa Tadeusza Kondrusiewicza przybyło wielu wiernych, aby za wstawiennictwem wielkiego świętego zawierzyć Bogu swoje trudne sprawy. Tegorocznej uroczystości przewodniczył biskup grodzieński Aleksander Kaszkiewicz. Podczas Mszy św. hierarcha udzielił miejscowym wiernym sakramentu bierzmowania.

CIEKAWSCY

Rubryka dziecięca

Dlaczego ludzie idą w pielgrzymkę?

Zadanie:
pomodlić się za pielgrzymów, którzy zacierają do miejsc świętych.

Czekamy na Twoje „dlaczego”, które możesz wysłać na adres redakcji. Na pytania zawsze gotowe są odpowiedzi salezjanki ze Smogoni.

Pielgrzymka to podróż wiernych do miejsc świętych. Ludzie idą tam, aby podziękować Panu za otrzymane łaski, przeprosić, odnowić i udoskonalić życie duchowe. Bóg widzi chęć przybliżenia się do Niego i pomaga człowiekowi, wykorzystując świątynie jako przewodniki swej łaski.

Pielgrzymka jest wspaniałą możliwością, by skupić się na modlitwie, poprosić Wszchemogącego o pomoc. Jest to również jeden ze sposobów dać świadectwo o Jezusie, okazać otworzyć się na bliźniego, który kroczy obok, poznać go, umożliwić zobaczenie Chrystusa, Jego miłość, a także samemu odczuć obecność Pana. Niech potwierdzeniem tego będzie opowiadanie Maksyma Maksymowa „Dwaj cieśle pielgrzymi”.

Przez długie lata dwaj przyjaciele cieśle mieli wspólne marzenie – zobaczyć Palestynę. Jednak praca zawsze ich powstrzymywała przed zrobieniem pierwszego kroku do swojego marzenia.

Mijały lata, sprawy stopniowo się rozwiązały. Przyjaciele postanowili więc, że wyruszą w podróż na wiosnę.

Spotkali się w ustalonym dniu. Jeden nie miał przy sobie prawie nic, drugi natomiast wziął ze sobą cały zestaw instrumentów.

Pierwszy bardzo się zdziwił:

– Coś ty, przyjacielu? Przecież jesteśmy pielgrzymami! W drodze na pewno spotkamy dobrych ludzi. Ci, którzy wiedzą, gdzie idziemy, uważają za świętą sprawę pomóc nam. Po co ci to wszystko?

Drugi odpowiedział:

– Rozumiem to. Jednak być może ktoś będzie potrzebował mojej pomocy...

S. Weronika Bliźniuk FMA

Z głębi serca

Czcigodnemu Księdzu Proboszczowi Antoniemu Chańce

z okazji Imienin życzymy dobrego zdrowia, łask Bożych, darów Ducha Świętego oraz opieki Matki Najświętszej. Zyj nam jak najdłużej!

*Chórzyści kościoła
pobernaldyńskiego w Grodnie*

Czcigodnemu Księdzu Antoniemu Gremzie

z okazji Imienin składamy serdeczne życzenia: zdrowia, mądrości, cierpliwości. Dziękujemy za niegasnący zapał na niełatwej drodze kapłańskiej w szczerzej i ofiarnej posłudze na rzecz Boga i ludzi. Niech Twe serce zawsze będzie napełnione Bożą radością, światłem i łaską. Niech dobry Ojciec obdarza Cię błogosławieństwem, Jezus Chrystus broni od zła, a Maryja, święty Patron i Anioł Stróż nieustannie mają Cię w swojej opiece.

Z modlitwą apostoła „Margaretka”

Czcigodny Księż Proboszczu Antoni Filipczyk!

Z okazji Imienin pragniemy z całego serca życzyć obfitych łask Bożych. Niech Duch Święty opromienia swym światłem każdy dzień Twojej posługi kapłańskiej, Jezus zawsze będzie Przyjacielem, a Maryja przytulą do swego serca. Zyczymy prawdziwej radości i pokoju, a także dziękujemy za szczerą modlitwę i ofiarną pracę.

*Franciszkański Zakon Świeckich
i chór kościelny*

Czcigodnemu Księdzu Antoniemu Adamowiczowi

z okazji Imienin przesyłamy moc najsłodszych życzeń. Niech dusza zawsze będzie otwarta i czysta, wypełniona płomieniami wiary i nadziei. Niech Twoja szczerza modlitwa i dobre słowa zawsze dają ludziom jaszkrawe światło i natchnienie. Zyczymy mocnego zdrowia, dobrobytu, pokoju w duszy, światła Ducha Świętego, realizacji wszelkich planów i marzeń. Do życzeń dołączamy modlitwę, a Twą posługę zawieramy Matce Bożej.

*Rada Parafialna oraz wierni
z kościoła Grodno-Południowy*

Czcigodnemu Ojcu Kazimierzowi Jędrzejczakowi

z okazji 50. rocznicy święceń kapłańskich życzymy radości z pełnionej posługi, podążania drogą Bożą ku świętości, obfitych łask od naszego Pana oraz pełni darów Ducha Świętego.

Walery, Weronika i Jana

Czcigodnemu Księdzu Proboszczowi Włodzimierzowi Hulajowi

z okazji Urodzin z całego serca życzymy niegasnącego zapału wiary, mocnego zdrowia, siły i radości. Niech każdy Twój dzień jaśnieje miłością i miłosierdziem Bożym, a Matka Najświętsza – patronka kapłanów – zawsze się Tobą opiekuje, szczególnie w trudnych momentach życia.

*Szczęść Boże!
Komitet kościelny, Lida-Fara*

Czcigodnemu Księdzu Proboszczowi Janowi Kuczyńskiemu

z okazji Urodzin i Imienin składamy serdeczne życzenia. Niech w życiu Księdza będzie

więcej ciepła, zrozumienia, wsparcia od ludzi. Niech dobry Bóg obdarza radością, cierpliwością i opromienia swym światłem, a święty Patron otacza opieką w każdym dniu. Z całego serca życzymy mocnego zdrowia na długie lata. Szczere wyrazy wdzięczności składamy za piękne pouczające kazania.

*Z modlitwą wdzięczne parafianki
z katedry grodzieńskiej*

Czcigodnemu Księdzu Proboszczowi Janowi Kuczyńskiemu

z okazji Urodzin i Imienin składamy wiązanek szczerych, serdecznych życzeń. Niech dobry Bóg pomnaża Twą wiarę, daje dużo siły i zdrowia, Duch Święty obficie obdarza mądrością, Matka Boża nieustannie otacza swoją opieką i miłością, a święty Jan Chrzciciel zawsze będzie Przyjacielem i Orędownikiem we wszystkich sprawach życiowych. Zyczymy także

zyczliwości i miłości od każdego człowieka, którego spotkasz na swej drodze. Niech udaje się to, o czym inni nawet nie marzą. Dziękujemy za wspólną modlitwę, słoneczny uśmiech, ciepłe i dobre serce. Bezgranicznie jesteśmy Ci wdzięczni za rozpalony ogień naszej wiary. Bóg zapłać!

*Komitet kościelny, apostoła
„Margaretka”, grupa modlitewna
MB Kongregacji, Kółko Różańcowe
MB Nieustającej Pomocy oraz
młodzież z katedry grodzieńskiej*

Czcigodnemu Księdzu Romanowi Jałowczykowi

z okazji Urodzin składamy serdeczne życzenia. Niech każdy dzień będzie szczęśliwy i błogosławiony, niech miłosierny Bóg nieustannie umacnia Cię w powołaniu, obdarza niezbędnymi łaskami w każdej chwili życia, a Maryja otacza matczyną opieką. Dziękujemy za dobre serce i wspaniały przykład wiary.

*Z modlitwą parafianie z kościoła
pw. św. Michała Archanioła
w Hnieźnie*

Czcigodnemu Księdzu Romanowi Jałowczykowi

z okazji Urodzin z całego serca składamy wiązanek najpiękniejszych życzeń. Niech w zdrowiu i radości mijają lata życia, Duch Święty pomaga w pełnieniu posługi duszpasterskiej i obdarza obfitymi łaskami, Matka Najświętsza ma w opiece każdego dnia, a dobry Bóg błogosławi.

Byli parafianie z Nowianki

Czcigodnemu Księdzu Janowi Rusznickiemu

z okazji Imienin życzymy dużo zdrowia, radości, światła Ducha Świętego oraz nieustannej opieki Maryi Panny. Niechaj każdy dzień będzie napełniony Bożą miłością, a pełniona posługa przynosi radość i błogosławione owoce.

*Kółko Różańcowe MB Anielskiej,
Korobczyce*

Czcigodnemu Księdzu Janowi Puzyni

z okazji Imienin pragniemy złożyć najsłodsze życzenia: obfitych łask Bożych i nieustającej pomocy Najświętszej Maryi Panny. Zyczymy mocnego zdrowia, dużo siły, radości i satysfakcji z pełnionej posługi

duszpasterskiej, realizacji wszystkich planów i zamiarów. Niech każdy dzień będzie szczęśliwy i błogosławiony, a Anioł Stróż zawsze czuwa nad Tobą. Szczerze dziękujemy za troskę o nas i naszą świątynię.

*Z modlitwą i głębokim szacunkiem
parafianie z Osmiany*

Czcigodnym Księżom Janowi Kuziukowi i Janowi Woronieckiemu

z okazji Imienin życzymy obfitych łask Bożych, niegasnącego zapału w posłudze na rzecz Boga i ludzi oraz tylko radosnych chwil życia. Dziękujemy za to, że jesteście obok w każdej potrzebie, dzielicie się z nami dobrocią i czułością. Niech Matka Boża nieustannie opiekuje się Wami i pomaga w posłudze kapłańskiej.

*Z modlitwą i głębokim szacunkiem
wierni z Osmiany*

Czcigodnemu Księdzu Michałowi Łastowskiemu

z okazji Urodzin przesyłamy wiązanek najpiękniejszych życzeń: błogosławieństwa Bożego i opieki Najświętszej Maryi Panny, obfitych łask Bożych, darów Ducha Świętego, siły i zdrowia w realizacji Bożych zamiarów oraz zyczących i dobrych ludzi na drodze kapłańskiej. Szczerze dziękujemy Ci za czas, który nam poświęcasz.

Wierni z Grodna-Augustówka

Czcigodnemu Księdzu Proboszczowi Janowi Etełowi

z okazji Imienin składamy serdeczne życzenia. Niech Wszchemogący wynagrodzi Ci mocnym zdrowiem, siłą, wytrwałością i niegasnącym zapałem w oddanej posłudze na rzecz Boga i ludzi, Maryja Panna otuli matczynym płaszczem i ciepłem swego serca, troskliwością i dobrocią, a Duch Święty rozjaśni drogę, którą kroczy z Tobą. Dziękujemy za dobre serce, zyczliwość, modlitwę i cierpliwość do nas.

*Niech miłosierny Bóg
błogosławi Twym rodzicom.*

*Legion Maryi, grupa Dobrego
Pasterza oraz członkowie Apostolskiego
Dziela Pomocy dla Czystości,
Grodno-Wiszniewiec*

Czcigodnemu Księdzu Pawłowi Ejsmontowi

z okazji 4. rocznicy święceń kapłańskich oraz zbliżających się Imienin przesyłamy najsłodsze życzenia połączone z modlitwą: mocnego zdrowia, szczęścia, radości w sercu, dużo siły i wytrwałości, obfitych darów Ducha Świętego, zyczących ludzi obok. Niech Bóg miłosierny obdarza łaską i pokojem, pomaga w nauce i pracy, a Matka Boża i święty Patron codziennie otaczają swą miłością i opieką.

Rodzice oraz brat z rodziną

Czcigodnemu Księdzu Proboszczowi Witalemu Czurganowi

z okazji Urodzin składamy serdeczne życzenia: mocnego zdrowia, ludzkiej zyczliwości, opieki Matki Bożej, darów Ducha Świętego. Niech Pan Bóg obdarza Cię wszelkimi potrzebującymi łaskami, a Anioł Stróż zawsze będzie obok.

*Kółko Różańcowe NMP Trokielskiej
oraz parafianie z Juraciszek*

Czcigodnemu Księdzu Janowi Sarele

z okazji Imienin przesyłamy najsłodsze życzenia: błogosławieństwa Bożego i opieki Najświętszej Panny Maryi, pokoju w sercu, mocnego zdrowia, zyczących ludzi na kapłańskiej drodze, osiągnięcia każdego celu.

*Wierni parafianie z Wołpy oraz
parafianie ze wsi Gledniewicz*

Czcigodnemu Księdzu Janowi Rejszelowi

z okazji Imienin przesyłamy serdeczne życzenia: zdrowia, pogody ducha, niegasnącego zapału w głoszeniu Słowa Bożego i naśladowaniu Chrystusa. Niechaj wszchemogący Bóg, który wskazał Ci drogę życia, wynagrodzi za wiarę, miłość do bliźniego i szacunek do każdego człowieka, a Najświętsza Maryja Panna nieustannie ma Cię w swojej macierzyńskiej opiece.

*Członkowie Apostolskiego Dziela
Pomocy dla Czystości z Żoludka*

Czcigodny Księż Janie Załoga!

Z okazji Imienin składamy moc najpiękniejszych życzeń: zdrowia, radości, błogosławieństwa Bożego, opieki Matki Najświętszej oraz obfitych darów Ducha Świętego. Niech Bóg, który wskazał Ci drogę do kapłaństwa prowadzi przez życie i pomaga w pokonywaniu wszelkich trudności.

*Członkowie Apostolskiego Dziela
Pomocy dla Czystości z Żyrmun*

Czcigodnemu Księdzu Olegowi Janowiczowi

z okazji Imienin i Urodzin składamy serdeczne życzenia obfitych łask Bożych, błogosławieństwa od Wszchemogącego i tylko radosnych chwil w życiu. Niech Jezus Chrystus będzie Przewodnikiem na wszystkich drogach życia, Duch Święty nieustannie udziela swych darów i pomaga w posłudze kapłańskiej, a Matka Najświętsza zawsze opiekuje się Tobą i znajduje się obok.

*Legion Maryi Nieustającej Pomocy
z kościoła pw. świętych apostołów
Piotra i Pawła w Iwju*

Czcigodnemu Księdzu Proboszczowi Janowi Gaweckiemu

z okazji Imienin przesyłamy wiązanek najsłodszych życzeń: wszystkich łask Bożych, darów Ducha Świętego, opieki Maryi Panny, nieustannej pomocy świętego Patrona. Takie imię ma nie każdy. Proboszcz nam jest bardzo ważny. Jest z Patronem swym związany, Przez Maryję piastowany i przez Boga ukochany. Dziękujemy za czułość, szczerść, otwartość, serdeczność, wsparcie oraz niestrudzoną modlitwę w naszej intencji. Zyczymy zdrowia, wytrwałości, radości i zyczących ludzi obok.

*Parafianie, członkowie Apostolskiego
Dziela Pomocy dla Czystości oraz
Legion Maryi Nieustającej Pomocy
z Iwju*

Czcigodnemu Księdzu Wiktorowi Subielowi

z okazji 20. rocznicy święceń kapłańskich składamy najsłodsze życzenia: zdrowia,

radości, wytrwałości, Bożej pomocy, obfitych darów Ducha Świętego oraz opieki Matki Bożej. Niech Pan Jezus, którego codziennie trzymasz w swoich rękach, będzie hojny na swe łaski, niech napełnia Twe czułe serce pokojem. Jesteśmy Ci bardzo wdzięczni za ofiarną pracę, wspaniały przykład pobożności, a także za dobre słowo dla każdego z nas. Zawsze pamiętamy o Tobie w modlitwie.

*Długich lat życia!
Parafianie z kościoła pw. Świętej
Trójcy w Surwiliszkach oraz kościoła
pw. Najświętszej Maryi Panny
w Trabach*

Czcigodnej Siostrze Antonii Szejgierewicz

z okazji Imienin składamy najsłodsze życzenia. Niech Pan Bóg wynagrodzi mocnym zdrowiem, wytrwałością, siłą i niegasnącym zapałem w szczerzej i oddanej posłudze Bogu i ludziom. Niech Matka Boża opiekuje się Tobą, otula swoim płaszczem i ciepłem swego serca, a Duch Święty oświeca drogę, którą kroczy z Tobą. Dziękujemy za modlitwę, zyczliwość, uśmiech i dobre serce.

Parafianie z Porozowa i Świsłoczy

Czcigodnym Ojcu Andrzejowi Jodkowskiemu oraz Siostrze Antoninie Wojcieszczuk

z okazji Urodzin przesyłamy serdeczne życzenia: mocnego zdrowia na długie lata, niegasnącego zapału w posłudze na rzecz Boga i ludzi, codziennej radości, pogody ducha i optymizmu. Niech Pan Bóg bogosławi każdy dzień, a Matka Boża zawsze się opiekuje. Szczęść Boże!

*Wierni z parafii Przemienienia
Pańskiego w Brzostowicy Wielkiej*

Czcigodnemu Księdzu Piotrowi Wiśniewskiemu

z okazji Imienin i 12. rocznicy święceń kapłańskich składamy najsłodsze życzenia: opieki Matki Bożej i świętego Patrona, obfitych łask Bożych. Niech Twoja droga kapłańska będzie oświecona promieniami miłosierdzia Bożego. Zyczymy zdrowia, radości i wytrwałości w codziennej pracy duszpasterskiej.

Parafianie z Szydłowic

Czcigodnemu Księdzu Proboszczowi gorowi Anisimowowi

z okazji Imienin przesyłamy serdeczne życzenia łask Bożych na każdy dzień życia i posługi kapłańskiej, nieustannej pomocy Matki Bożej, obfitych darów Ducha Świętego, radości, mocnego zdrowia. Dziękujemy za głoszenie Słowa Bożego, modlitwę i dobre serce.

*Parafianie z kościoła pw. Niepokalanej
Poczęcia NMP w Stonimiu*

Czcigodnemu Księdzu Michałowi Łastowskiemu

z okazji Urodzin przesyłamy moc gorących życzeń. Niech każdy kolejny dzień będzie napełniony miłością, wiarą i ufnością. Zyczymy wielu powodów do uśmiechu. Niech zdrowie będzie mocne, a radość – codzienna. Dziękujemy

za ofiarną pracę, zyczliwość i głoszenie Słowa Bożego. Niech Cię otaczają przyjaciele, którzy w trudnych chwilach wyciągną pomocną dłoń. Niech wszyscy święci mają Cię w swojej opiece. Bóg zapłać!

Parafianie z Kamionki i Kopciówek

Kochanej Siostrze Antonii

w dniu Imienin składamy najsłodsze życzenia: potrzebnych łask od Stworzyciela, obfitych darów Ducha Świętego, opieki Matki Bożej oraz pomocy św. Antoniego. Dziękujemy, że jesteś z nami! Dzieci, rodzice i Anna N. z parafii św. Franciszka z Asyżu w Świsłoczy

Czcigodnemu Księdzu Romanowi Jałowczykowi

z okazji Urodzin składamy wiązanek serdecznych życzeń. Niech Pan Jezus błogosławi każdy Twój dzień, obdarza mocnym zdrowiem, ciepłem, miłością i radością. Godnie przeżywać wszelkie trudności. Niech posługa na rzecz Boga i ludzi przynosi Ci zadowolenie i obfite owoce. Maryja niech otacza swoją matczyną opieką, a Duch Święty udziela potrzebnych łask i darów.

Byli parafianie z Kiemieliszek

Czcigodny Księż Proboszczu Janie Radziuk!

Z okazji Imienin z całego serca życzymy Ci potrzebnych łask Bożych, obfitych darów Ducha Świętego, nieustannej opieki świętego Patrona oraz wszystkich co najlepsze. Niech plany i zamiary się realizują, niech Matka Boża nieustannie wspiera na drodze do świętości. Dziękujemy Bogu za Księdza, a rodzicom – za syna kapłana.

*Wdzięczni wierni z parafii
św. Józefa w Grodnie*

Czcigodnemu Księdzu Witalemu Cybulskiemu

z okazji Imienin życzymy wszelkich łask Bożych, zdrowia, siły, niegasnącego zapału w niełatwej posłudze kapłańskiej. Dziękujemy Panu za Ciebie – tak dobrego i serdecznego kapłana, za pouczenie, głoszenie Słowa Bożego, ziarna którego zasiewasz w naszych sercach.

*Wdzięczni parafianie
ze wsi Wsielub*

Czcigodnemu Księdzu Proboszczowi Jerzemu Jodzikowi, jego mamie i krewnym

z powodu śmierci ojca przesyłamy słowa szczerzego żalu, wyrazy współczucia i chrześcijańskiego wsparcia. Jednoczymy się z Wami w modlitwie, dzieląc ból i smutek. Niech miłosierny Bóg przyjmie zmarłego do swego Królestwa, a Wam doda siłę, aby przeżyć ciężar utraty ukochanej osoby. Wieczny odpoczynek zmarłemu.

Parafianie z Cudziszek

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i łączenia życzeń